

wikiAzmoon

wikiazmoon.ir

ادبیات

سراسری تجربی ۹۱

تبیه و تنظیم: سعید گنج‌بخش زمانی

ویراستار: الهام محمدی

- ۱۰- گزینه‌ی «۳» (زبان و ادبیات فارسی، آرایه‌ی ترکیبی)
بین «بالا» در مصراع اول و در مصراع دوم: جناس تام / بین «سرو» و «سر» جناس ناقص / «سایه‌ی معشوق از سر من کم مباد» کنایه از «مورد لطف و حمایت معشوق قرار داشتن و آرزومند تداوم آن بودن» / «سرو» استعاره از «معشوق خوش قد و قامت» / «تشبیه» سایه‌ی معشوق که بر سر من است (مشبه) مانند رحمتی از عالم بالاست (مشبه‌به)
- ۱۱- گزینه‌ی «۲» (زبان و ادبیات فارسی، آرایه‌ی ترکیبی)
بیت الف): روزی ایهام دارد: ۱- یک روز ۲- رزق و نصیب و قسمت روزانه. / بیت ب): «خاکت می‌خورد» کنایه است «از مردن و از بین رفتن» است. / بیت ج): تشبیه: شاعر سخن معشوق را هم چون شکر، شیرین می‌داند که باعث کسادی بازار شکر هم می‌شود. / بیت د): بین ملال و ملام: جناس ناقص برقرار است. / بیت ه): «عشق، زمام از دست عقل می‌بستاند» تشخیص دارد و می‌دانیم که همه‌ی تشخیص‌ها به نوعی استعاره نیز هستند.
- ۱۲- گزینه‌ی «۱» (زبان فارسی ۳، ویرایش، درس ۳، صفحه‌ی ۱۹)
از نقطه ویرگول: برای جدا کردن جمله‌هایی که از جهت ساختمان و مفهوم مستقل به نظر می‌رسند ولی در یک عبارت طولانی، با یک‌دیگر بستگی معنایی دارند، استفاده می‌شود.
- ۱۳- گزینه‌ی «۳» (زبان فارسی ۳، جمله‌ی ساره و ایزای آن، درس ۹، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۶)
اجزای عبارت صورت سؤال یک جمله‌ی سه‌جزئی گذرا به متمم را نشان می‌دهد:
در مباحث مختلف (متمم قیدی)، به مناسبت (متمم قیدی)، گاه (قید) به عبارات یا صفحاتی چند (متمم فعلی)، از صاحب‌نظران مردم شناسی (متمم اسمی)، برمی‌خوریم (فعل گذرا به متمم)
- گزینه‌ی «۳»: نویسنده (نهاد)، در این بخش (متمم قیدی)، به موضوع فروخته شدن عموم به ... (متمم فعل اجباری) می‌پردازد (فعل گذرا به متمم) ← جمله‌ی سه‌جزئی گذرا به متمم
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه‌ی «۱»: ادب پایداری (نهاد)، مرزهای قومی را (مفعول)، می‌شکافد (فعل گذرا به مفعول) ← جمله‌ی سه‌جزئی گذرا به مفعول
گزینه‌ی «۲»: این گونه چشم‌انداز به ... (نهاد)، حوزه‌ی آن را (مفعول)، از سایر آثار ادبی (متمم اسمی)، متمایز (مسند)، می‌کند (فعل اسنادی). ← جمله‌ی چهارجزئی گذرا به مفعول و مسند
دقت کنید که «متمایز می‌کند» را فعل مرکب به شمار نیاورید.
گزینه‌ی «۴»: چنین آثاری را (مفعول)، نمی‌توان (بخشی از فعل)، به صورت یک شعار مستقیم و ... (متمم قیدی)، در گستره‌ی ادبیات پایداری (متمم فعلی)، گنجانده (فعل گذرا به مفعول و متمم)
- ۱۴- گزینه‌ی «۴» (زبان فارسی ۳، سافتمان واژه (۲)، درس ۲۰، صفحه‌های ۱۱۴ تا ۱۱۶)
توجه کنید که فقط هسته‌ی گروه اسمی را در گروه‌های مفعولی مورد توجه قرار دهید، نه کلمه‌ای که به «را»ی مفعولی ختم می‌شود.
گزینه‌ی «۱»: سینه / گزینه‌ی «۲»: قلب / گزینه‌ی «۳»: سکوت، هسته‌های گروه اسمی مفعولی هستند که هیچ کدامشان مشتق نیست و تنها در گزینه‌ی «۴»، «دیدگان»، با ساختمان مشتق (دید + ه) به‌کار رفته است.
- ۱۵- گزینه‌ی «۳» (زبان فارسی ۳، جمله، درس ۲، صفحه‌ی ۱۵)
واژه‌ها: موضوع / - / زبان شناسی / - / تاریخی / پژوهش / در / تحولاتی / است / که / هر / زبان / در / ا / طی / - / تاریخ / - / طولانی / - / خود / پذیرفته / است. ← ۲۱ واژه
تکواژها: موضوع / - / زبان / شناس / ای / - / تاریخ / ای / پژوهش / در / تحول / ات / ای / است / که / هر / زبان / در / ا / طی / - / تاریخ / - / طول / اتی / - / خود / پذیرفت / ه / است / ← ۲۲ تکواژ

- ۱- گزینه‌ی «۴» (ادبیات فارسی ۲، لغت، فهرست واژگان)
واژگانی که با معنای درست در صورت سؤال آمده‌اند:
وجنه: رخسار / اشتلم: لاف زدن / ذکر: ورد / بنان: انگشت / سفاهت: بی‌خردی، کم‌عقلی / طومار: نامه، کتاب، دفتر، نوشته‌ی دراز، لوله‌ی کاغذ / مصف: محل صف بستن، میدان جنگ
معنای درست واژگانی که غلط معنی شده‌اند عبارت است از:
دستوری: رخصت، اجازه دادن / زلت: لغزش، خطا / مشعوف: شادمان
- ۲- گزینه‌ی «۳» (ادبیات فارسی ۳، لغت، درس‌های ۶، ۷ و ۱۳، صفحه‌های ۲۲، ۵۱، ۵۸ و ۱۰۸)
با توجه به متن معنی واژه‌های مشخص شده عبارت‌اند از: آسیب: تماس / خیرخیر: سریع / سطوت: حشمت، مهابت، غلبه، وقار / اهلیت: شایستگی، لیاقت، صلاحیت برای امری، سزاواری / به تگ ایستاد: شروع به دویدن کرد.
- ۳- گزینه‌ی «۲» (زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، فهرست واژگان)
دست‌لاف: دشت، پیش‌مزد، فروش اول هر کاسب است، در حالی‌که «مقرری» به معنای وظیفه و مستمری که به کارمندان و افسراد خدمت‌گزار داده شود.
- ۴- گزینه‌ی «۲» (زبان فارسی ۳، املا، درس ۴، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)
واژگان غلط و شکل درست آن‌ها به ترتیب عبارت‌اند از:
تعمّلات ← تأملات / لعالی ← لالی
نکته: در این عبارات «نواحی» و «حذر» به شکل املائی درست خود آمده‌اند.
- ۵- گزینه‌ی «۱» (زبان فارسی ۳، املا، درس‌های ۴، ۱۸ و ۲۳، صفحه‌های ۳۰، ۱۳۰ و ۱۷۰)
گزینه‌ی «۲»: نقض ← نقض / لواحق ← لواحق
گزینه‌ی «۳»: مطبوع ← متبوع / احصاء العلوم ← احصاء العلوم
گزینه‌ی «۴»: تیلسان ← طیلسان
- ۶- گزینه‌ی «۳» (ادبیات فارسی ۲، تاریخ ادبیات، درس ۱۱، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)
کتاب مانده‌های زمینی اثر معروف آندره ژید نویسنده‌ی فرانسوی که آن را پرویز داریوش و جلال آل احمد به فارسی ترجمه کرده‌اند.
- ۷- گزینه‌ی «۲» (ادبیات فارسی ۳، تاریخ ادبیات، بخش اعلام)
«آینه‌های ناگهان» اثر قیصر امین‌پور است نه فاطمه راکعی. / «آرش» اثر سیاوش کسرایی است نه علیرضا قزوه. / «از نخلستان تا خیابان» اثر علیرضا قزوه است نه مصطفی علی‌پور. / «بامداد اسلام» اثر دکتر عبدالحسین زرین‌کوب است.
- ۸- گزینه‌ی «۴» (زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، درس‌های ۲۱، ۲۶ و ۲۸، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۵۵ و ۱۶۸)
بادنامه‌ی دکتر زرباب‌خویی تحت عنوان «یکی قطره باران» و بادنامه‌ی دکتر غلامحسین یوسفی تحت عنوان «فرخنده پیام» فراهم آمده است که ترتیب آن‌ها در این گزینه نادرست نوشته شده است.
- ۹- گزینه‌ی «۴» (زبان و ادبیات فارسی، آرایه‌ی ترکیبی)
دام و مدام: جناس ناقص / مدام: ایهام دارد: ۱- پیوسته، همیشه، پیاپی ۲- شراب، می / مدام مصراع اول و مصراع دوم: جناس تام / واج‌آرایی یا نغمه‌ی حروف، صامت «م» و مصوت «ا» در بیت هم دیده می‌شود. / «دام» استعاره از «زلف» یار که هم‌چون دامی انسان عاشق را به زنجیر می‌کشد. / «مدام» استعاره از «لب» به جهت سرخی آن. در این بیت از تناقض و حسن تعلیل اثری نیست.

- ۱۶- گزینهی «۳» (زبان فارسی ۳، گروه اسمی (۲)، درس ۱۵، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸) - ۲۱
- گزینه‌های وابسته:
- آهنگ کلام / شیری بیانی / فرخی
 هسته مضاف‌الیه مضاف‌الیه هسته مضاف‌الیه مضاف‌الیه
 مضاف‌الیه مضاف‌الیه
- شادابی اندیشه‌ی بخردانه‌ی رودکی / توصیف خمریات / او
 هسته مضاف‌الیه صفت مضاف‌الیه هسته مضاف‌الیه مضاف‌الیه
 مضاف‌الیه مضاف‌الیه
- روح کلام منوچهری / دریای معانی شعر بهار
 هسته مضاف‌الیه مضاف‌الیه هسته مضاف‌الیه مضاف‌الیه
 مضاف‌الیه مضاف‌الیه
- فرهنگ ایران / باستان
 هسته مضاف‌الیه مضاف‌الیه
 مضاف‌الیه
- ۱۷- گزینهی «۱» (ادبیات فارسی ۲، مفهوم ۳، درس ۱۲، صفحه‌ی ۶۲) - ۲۲
- در گزینهی «۱»، بر خلاف سایر ابیات شاعر می‌گوید که اگر نبود شوم دوباره از من وجودی بهتر خلق می‌شود و در تمام عالم، موجودات از هیچ به وجود آمده‌اند، در حالی که در سایر گزینه‌ها گفته می‌شود که این دنیا محل قرار نیست و باید به جهان دیگری که اصل ما از آن جاست نقل مکان کرد و هر چیز عاقبت به اصل خود باز می‌گردد. «کل شیء یرجع الی اصله» و «انا لله و انا الیه الراجعون» مفاهیم کلیدی این ابیات را می‌رسانند.
- ۱۸- گزینهی «۴» (ادبیات فارسی ۲، مفهوم ۳، درس ۱۳، صفحه‌ی ۹۹) - ۲۳
- در عبارت صورت سؤال گفته شده است که تا زمانی که انسان از خود و تعلقات خویش رها نشده باشد امکان رسیدن به حق و وصول به آن را نخواهد داشت. این مفهوم در گزینهی «۴» دیده نمی‌شود در این گزینه شاعر می‌گوید آن چهره‌ی زیبا (چهره‌ی حق) که فروغ و تجلی آن باعث شد کمر کوه نیز بشکند و تاب دیدن آن را نداشته باشد، موسی عمران چگونه می‌تواند آن را به نظاره بنشیند؟ می‌بینیم که این مفهوم امکان‌ناپذیر بودن رؤیت حضرت حق را مطرح می‌کند در حالی که در سایر ابیات همان مفهوم عبارت صورت سؤال را تداعی می‌سازد.
- ۱۹- گزینهی «۱» (زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم ۳، درس ۴، صفحه‌ی ۱۷) - ۲۴
- گزینهی «۱» زمینه‌ی ملّی ندارد. تشریح گزینه‌های دیگر
 گزینهی «۲»: «گوهر افشاندن» و «نوروز» به زمینه‌ی ملّی حماسه اشاره دارد.
 گزینهی «۳»: «درفش داشتن» به زمینه‌ی ملّی حماسه اشاره دارد.
 گزینهی «۴»: «به سر گذاردن کلاه کیانی» به زمینه‌ی ملّی حماسه اشاره دارد.
- ۲۰- گزینهی «۴» (زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم ۳، درس ۲۱، صفحه‌ی ۱۱۵) - ۲۵
- در بیت صورت سؤال مفهوم «بردباری» آمده است و پروین اعتصامی در این بیت می‌گوید: «اگر می‌خواهی همواره به خوشبختی برسی باید مثل مورچه بردبار و صبور باشی». در گزینهی «۴» نیز شاعر می‌گوید: «من با همه‌ی سختی‌ها مثل آیینه رودررو می‌شوم و بردباری می‌کنم و حتی روزگار هم در مقابل صبر و شکیبایی من منفعل شده است». تشریح گزینه‌های دیگر
 گزینهی «۱»: «آیا نمی‌بینی که حتی دوست شکیبا و بردبار هم وقتی که با او مخالفت کنی به مار خشمگینی بدل می‌گردد و شکیبایی خود را از دست می‌دهد. (از دست دادن شکیبایی در اثر مخالفت)
 گزینهی «۲»: «من با انسان‌های جاهل و بی‌فکر، درستی و ستیزه می‌کنم و در مقابل انسان‌های عاقل، مهربان و بردبارم (تقابل رفتاری با بی‌خردان و عاقلان مطرح است).
 گزینهی «۳»: اگر من در مقابل دشمن صبوری کنم و هشیارانه و نیک‌خواهانه رفتار کنم او تصور می‌کند که من از جنگ با او ترسیده‌ام پس باید به گونه‌ای دیگر با او رفتار کنم. (اندیشیدن به این که چگونه باید با دشمن مقابله کرد).
- گزینه‌ی «۲» (زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم ۳، درس ۲۱، صفحه‌ی ۱۱۵) - ۲۱
- در عبارت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» بیان شده است که باید در مقابل دیگران و سختی‌ها و ناسزاها صبوری کرد و شکیبایی به خرج داد. اما در گزینهی «۲» گفته شده است که «خدایا ما گنه‌کار در این دریای کرم تو قرار گرفته‌ایم، توفیقی عنایت کن و از سر تقصیرات ما بگذر.» که این مفهوم با عبارت صورت سؤال تناسب ندارد.
- گزینه‌ی «۲» (ادبیات فارسی ۳، مفهوم ۳، درس ۶، صفحه‌ی ۵۲) - ۲۲
- در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» به امیدواری به سپری شدن ایام سختی و آمدن دوران آسایش اشاره شده است. مفهوم امیدواری و توصیه‌ی به آن دیده می‌شود در حالی که در گزینهی «۲» تنها خبر سپری شدن ایام فراق داده می‌شود و این که باید اکنون شاد بود.
- گزینه‌ی «۴» (زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم ۳، درس ۲۲، صفحه‌ی ۱۲۱) - ۲۳
- در مفهوم عبارات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» عدم پذیرش صله و پرهیز از تنعم به خاطر قانع بودن است در حالی که در گزینهی «۴»، عدم پذیرش صله بدان علت است که گیرنده شیوه‌ی به‌دست آوردن آن را نمی‌داند. (حلال یا حرام بودن)
- گزینه‌ی «۴» (زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم ۳، درس ۹، صفحه‌ی ۴۸) - ۲۴
- در بیت صورت سؤال آمده است که «من انتظار می‌کشیدم کسی خبری از یار به من بدهد که ناگهان یار خودش آمد و من از شوق دیدار او بی‌هوش و بی‌خبر ماندم». این مفهوم البته در مقام عرفانی آن در گزینهی «۴» کاملاً مطرح است و صائب تبریزی می‌گوید: «در این جهان تا خبری از اسرار حقیقت یافتم، مرا بی‌هوش و بی‌خبر از آن کردند». تشریح گزینه‌های دیگر
 گزینهی «۱»: «خواجهی کرمانی می‌گوید: چون من بی‌قرار و شیدا شدم و از دست رفتم، این انتظار را از لطف تو دارم که به من توجه کنی.
 گزینهی «۲»: «ملاحسن فیض کاشانی در این بیت می‌گوید که اگر کسی خبری از یار بیاورد، غم مرا از بین می‌برد و من دعا‌های فراوانی بدرقه‌اش خواهم کرد.
 گزینهی «۳»: در این گزینه هم سعدی می‌گوید تا ذوق درونم از دوست خبری به من می‌دهد دیگر از سرزنش‌های دشمنانم به خدا بی‌خبرم
- گزینه‌ی «۲» (زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم ۳، درس ۱۶، صفحه‌ی ۱۷۵) - ۲۵
- کرامت: در اصل بزرگواری‌ها (آن چه در گزینهی «۲» آمده است) و در اصطلاح صوفیه امور خارق‌العاده است که به سبب عنایت خداوندی از صوفی کامل و واصل صادر می‌شود؛ چون اخبار غیبی و اشراف بر ضمایر (آن چه در گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» آمده است). شرح ابیات:
 گزینهی «۱»: «با انسان‌های کامل و در مقابل آنان، لاف‌داشتن کرامات زن چرا که هر سخن جا و هر نکته مکان خاص خودش را دارد.
 گزینهی «۲»: «بزرگواری کن و در درونم درد عشق بیروان دردی که همه‌ی وجودم را فراگیرد.
 گزینهی «۳»: «این قدر که ادعا کردم کرامت و مقامات خاصی دارم عاقبت هیچ خبری از هیچ بزرگی به من نرسید و مرا نخواستند.
 گزینهی «۴»: وقتی به این ارزش و مقام رسیدی، سبب می‌شود که از کرامت هم چون موسی قدم بگذاری و از هفت آسمان درگذری.